Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2023/2599

23.11.2023

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2023/2599,

22. november 2023,

millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamiseks seoses laevandusettevõtjate haldamisega laevandusettevõtjale määratud haldavate asutuste poolt

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, ([1]) eriti selle artikli 3gf lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiiviga 2003/87/EÜ, mida muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2023/959, ([2]) nähakse ette meretranspordist pärit heite lisamine liidu kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi (edaspidi „ELi HKS“).

(2) Selleks et vähendada laevandusettevõtjate halduskoormust, on direktiiviga 2003/87/EÜ ette nähtud, et iga laevandusettevõtja eest vastutab üks liikmesriik. Direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt nimetatakse laevandusettevõtja haldamise eest vastutavat liikmesriiki laevandusettevõtjale määratud haldavaks asutuseks.

(3) Üldises mereõiguses tähendab laevandusettevõtja mõiste laeva haldamise ülesande saanud üksust ja seda ei saa muuta osaliste vahelise kahepoolse lepinguga. See üldine lähenemisviis ei ole aga kõige asjakohasem, arvestades ELi HKSi, mis on käesolevas õigusaktis käsitletav küsimus. Selles konkreetses ELi HKSi kontekstis on vaja käsitleda kohustusi, mis on seotud üksusega, kes on kohasem võtma sellega seoses vajalikke meetmeid. Vastupidiselt üldise mereõiguse kohasele olukorrale võib see üksus olla muu kui üksus, kes on saanud laeva tegeliku haldamise ülesande. Seda asjaolu arvestades on vaja ELi HKSi kohaldamiseks kõrvale kalduda laevandusettevõtja mõiste tähendusest üldise mereõiguse kohaselt, et võimaldada osalistel omavahel lepinguliselt kokku leppida üksuses, kes saab ülesande täita ELi HKSist tulenevaid kohustusi.

(4) Selleks et tagada laevandusettevõtjate võrdne kohtlemine, peaksid liikmesriigid järgima oma vastutusalasse kuuluvate laevandusettevõtjate haldamisel ühtlustatud eeskirju. Selleks et tagada ELi HKSi nõuetekohane täitmise tagamine ning võtta arvesse ELi HKSi ja üldise mereõiguse vahelisi erinevusi, peaksid liikmesriigid tagama, et kui organisatsioon või isik, kes on võtnud laevaomanikult vastutuse laeva käitamise eest ja on sellise vastutuse võtmisel nõustunud võtma üle kõik kohutused ja kogu vastutuse, mis on sätestatud laevade ohutu ekspluateerimise ja reostuse vältimise korraldamise rahvusvahelisest koodeksis, mis on esitatud Euroopa

([1]) ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/959, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, ja otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist (ELT L 130, 16.5.2023, lk 134).

Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 336/2006 ([3]) I lisas, on võtnud vastutuse ka selle eest, et täita ELi HKSiga seotud kohustusi, siis on laevaomanik sellist organisatsiooni või isikut nõuetekohaselt volitanud täitma direktiivi 2003/87/EÜ üle võtvaid riigi meetmeid, sealhulgas selle direktiivi artiklite 3gb ja 12 kohast kohustust tagastada lubatud heitkoguse ühikud. Niivõrd kui see nõue kaldub kõrvale laevandusettevõtja määratlusega seonduvast üldise mereõiguse tavast, on see piiratud ELi HKSiga seotud vastutuse võtmisega.

(5) Selleks et hõlbustada ELi HKSi täitmise tagamist, peaks ELi HKSiga seotud kohustuste eest vastutuse võtnud organisatsioon või isik esitama oma laevandusettevõtjale määratud haldavale asutusele teabe tema vastutuse alla kuuluvate laevade kohta.

(6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2015/757 ([4]) ja direktiivist 2003/87/EÜ tulenevate kohustuste täitmise eest vastutavad üksused peavad olema alati selgelt kindlaks määratud. Selleks ning ühtseks haldamiseks ja täitmise tagamiseks on määruses (EL) 2015/757 sätestatud, et mõlema eest peab vastutama üks ja sama üksus.

(7) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3gf lõiked 1 ja 3 sisaldavad sätteid selle kohta, kuidas laevandusettevõtjad määratakse nende laevandusettevõtjale määratud haldavale asutusele. Selleks et tagada laevandusettevõtjate võrdne kohtlemine, on vaja näha ette ühtlustatud üksikasjalikud eeskirjad laevandusettevõtjate liikmesriikidele määramise kohta. Laevandusettevõtja liikmesriigile määramise eeskirjad hõlmavad laevandusettevõtja registreerimisriiki, mis peaks põhinema teabel, mis on kantud süsteemi THETIS MRV ehk Euroopa Meresõiduohutuse Ameti poolt välja töötatud ja hallatavasse spetsiaalsesse liidu teabesüsteemi, mis aitab rakendada määrust (EL) 2015/757. Selliste laevandusettevõtjate määramine, kes ei ole registreeritud liikmesriigis, peaks põhinema sadamakülastusandmetel, mis on salvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/59/EÜ ([5]) kehtestatud liidu meresõiduohutusalase teabe ja teabevahetuse süsteemis (SafeSeaNet). Sadamakülastusandmeid võib vajaduse korral täiendada muudest teabesüsteemidest pärit teabega.

(8) Lisaks on vaja kehtestada üksikasjalikud määramiseeskirjad laevandusettevõtjate jaoks, kes ei ole registreeritud liikmesriigis ega ole teinud eelmisel neljal seireaastal ühtegi direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 3ga sätestatud kohaldamisalasse kuuluvat reisi ja kelle esimene selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluv reis on reis kahe liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vahel, ning laevandusettevõtjate jaoks, kes ei ole registreeritud liikmesriigis ja millel on kõige rohkem sadamakülastusi kahes või enamas liikmesriigis. Selleks et tagada ELi HKSi sujuv rakendamine, peaksid liikmesriigid vahetama teavet, kui mingi laevandusettevõtja laevandusettevõtjale määratud haldav asutus on muudetud.

(9) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas kliimamuutuste komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Kui organisatsioon või isik, näiteks haldaja või laevapereta prahtija, kes on võtnud laevaomanikult vastutuse laeva käitamise eest ja on sellise vastutuse võtmisel nõustunud üle võtma kõik kohustused ja kogu vastutuse, mis on sätestatud laevade ohutu ekspluateerimise ja reostuse vältimise korraldamise rahvusvahelises koodeksis, mis on esitatud määruse (EÜ) nr 336/2006 I lisas, on võtnud vastutuse ka kohustuste eest, millega täita direktiivi 2003/87/EÜ üle võtvaid riigi meetmeid

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2006. aasta määrus (EÜ) nr 336/2006, mis käsitleb meresõiduohutuse korraldamise rahvusvahelise koodeksi rakendamist ühenduse piires ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 3051/95 (ELT L 64, 4.3.2006, lk 1).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/757, mis käsitleb meretranspordist pärit süsinikdioksiidi heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ (ELT L 123, 19.5.2015, lk 55).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/59/EÜ, millega luuakse ühenduse laevaliikluse seire- ja teabesüsteem ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/75/EMÜ (ELT L 208, 5.8.2002, lk 10).

ning selle direktiivi artiklite 3gb ja 12 kohast kohustust tagastada lubatud heitkoguse ühikud (edaspidi „HKSiga seotud kohustused“), tagavad liikmesriigid, et laevaomanik on seda organisatsiooni või isikut nõuetekohaselt volitanud täitma HKSiga seotud kohustusi.

2. Lõike 1 kohaldamiseks esitab organisatsioon või isik oma laevandusettevõtjale määratud haldavale asutusele dokumendi, millel on selgelt märgitud, et laevaomanik on teda nõuetekohaselt volitanud HKSiga seotud kohustusi täitma.

Sellele dokumendile kirjutavad alla nii laevaomanik kui ka kõnealune organisatsioon või isik.

Kui see dokument on muus keeles kui asjaomase liikmesriigi ametlik keel või inglise keel, esitatakse tõlge inglise keelde.

Kui dokument on koopia, peab selle olema tõestatud koopiana kinnitanud notar või muu sarnane isik, kelle on kindlaks määranud laevandusettevõtjale määratud haldav asutus. Kui kinnitatud koopia on välja antud väljaspool laevandusettevõtjale määratud haldava asutuse liikmesriiki, tuleb see legaliseerida, kui riigi õigusega ei ole ette nähtud teisiti.

3. Lõikes 2 osutatud dokument sisaldab järgmist teavet:

a) laevaomaniku volitatud organisatsiooni või isiku nimi ning ettevõtja ja registreeritud omaniku kordumatu Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) tunnusnumber;

b) laevaomaniku volitatud organisatsiooni või isiku registreerimisriik, nagu see on märgitud laevaühingute ja registreeritud omanike kordumatute tunnusnumbrite määramise IMO süsteemis;

c) laevaomaniku nimi ning ettevõtja ja registreeritud omaniku kordumatu IMO tunnusnumber;

d) järgmine teave laevaomaniku kontaktisiku kohta:

   i) eesnimi;

   ii) perekonnanimi;

   iii) ametinimetus;

   iv) tööaadress;

   v) töötelefoni number;

   vi) ametlik e-posti aadress;

e) kuupäev, millest alates kehtivad laevaomaniku poolt organisatsioonile või isikule antud volitused;

f) iga volituste alla kuuluva laeva IMO identifitseerimisnumber.

4. Kui esimeses lõigus osutatud organisatsioon või isik ei suuda oma haldavale asutusele esitada lõikes 2 osutatud dokumenti, käsitatakse laevaomanikku HKSiga seotud kohustuste eest vastutava üksusena.

Artikkel 2

1. Kui HKSiga seotud kohustuste eest vastutuse võtnud üksus on laevaomanik, tagab laevandusettevõtjale määratud haldav asutus, et laevaomanik esitab talle dokumendi, mis sisaldab loetelu laevadest, mille suhtes see laevaomanik on võtnud vastutuse HKSiga seotud kohustuste eest ja mille heide kuulub direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse, ning nende laevade IMO identifitseerimisnumbreid.

2. Lõikes 1 osutatud loetelu muutmise korral teavitab laevaomanik sellest viivitamata laevandusettevõtjale määratud haldavat asutust ja esitab talle ajakohastatud dokumendi, samuti uue laevandusettevõtja nime ning ettevõtja ja registreeritud omaniku kordumatu IMO tunnusnumbri iga laeva kohta, mis ei kuulu enam kõnealuse laevaomaniku vastutuse alla.

Artikkel 3

1. Kui laevandusettevõtja määratakse laevandusettevõtjale määratud haldavale asutusele kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikliga 3gf, on laevandusettevõtja registreerimisriik vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 3gf riik, mis on kantud süsteemi THETIS MRV ehk spetsiaalsesse liidu teabesüsteemi, mis aitab rakendada määrust (EL) 2015/757.

2. Kui laevandusettevõtja, kes ei ole registreeritud liikmesriigis, määratakse laevandusettevõtjale määratud haldavale asutusele kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3gf lõikega 1, põhinevad sadamakülastusandmed andmetel, mis on salvestatud direktiiviga 2002/59/EÜ kehtestatud liidu meresõiduohutusalase teabe ja teabevahetuse süsteemis (SafeSeaNet).

Kui süsteemis SafeSeaNet registreeritud andmed ei ole piisavad, et määrata laevandusettevõtjale määratud haldavale asutusele laevandusettevõtja, kes ei ole liikmesriigis registreeritud, võib komisjon kasutada täiendavaid andmeid, näiteks automaatse identifitseerimissüsteemi andmeid, mis on salvestatud muudes teabesüsteemides.

Artikkel 4

Kui esimene reis, mille tegi laevandusettevõtja, kes ei ole liikmesriigis registreeritud, nagu on osutatud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3gf lõike 1 punktis c, on reis, mis algas ühe liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvas külastatavas sadamas ja lõppes teise liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvas külastatavas sadamas, on selle laevandusettevõtja haldav asutus liikmesriik, kus reis algas.

Artikkel 5

Kui laevandusettevõtjal, kes ei ole liikmesriigis registreeritud, on kõige rohkem sadamakülastusi kahes või enamas liikmesriigis, on laevandusettevõtjale määratud haldav asutus liikmesriik, kus sellel laevandusettevõtjal oli esimene sadamakülastus selliste reiside käigus, mis algasid või lõppesid neis liikmesriikides ja kus oli võrdne arv sadamakülastusi ning mis toimusid asjakohaste aruandlusperioodide jooksul.

Väljumise või saabumise kuupäev ja kellaaeg arvutatakse Greenwichi aja järgi (GMT/UTC).

Artikkel 6

1. Kui laevandusettevõtjale määratud haldav asutus on muudetud, on uuel laevandusettevõtjale määratud haldaval asutusel juurdepääs kogu laevandusettevõtjat käsitlevale asjakohasele teabele. Siia hulka kuulub juurdepääs iga selle laevandusettevõtja vastutuse alla kuuluva laeva seirekavale, varasematele laeva tasandil koostatud heitearuannetele ja laeva tasandil koostatavatele aruannetele, mis tuleb esitada, kui muudetakse ettevõtjat iga laevandusettevõtja vastutuse alla kuuluva laeva puhul, ning eelmiste aruandlusperioodide summaarse heitkoguse andmed ettevõtja tasandil.

2. Laevandusettevõtjale määratud haldav asutus, kellele kuulus vastutus enne lõikes 1 osutatud muutmist, rakendab nõuetekohast hoolsust, et esitada uuele laevandusettevõtjale määratud haldavale asutusele selle taotluse korral kõik muud asjakohased dokumendid või kogu muu asjaomast laevandusettevõtjat käsitleva asjakohase teabe.

3. Laevandusettevõtjale määratud haldaval asutusel, kellele kuulus vastutus enne lõikes 1 osutatud muutmist, on vajaduse korral juurdepääs teabele perioodi kohta, mille jooksul laevandusettevõtja oli tema vastutuse all, eelkõige selleks, et käsitleda karistusmenetlusi, mida kohaldatakse direktiivi 2003/87/EÜ alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ja karistusi, millele on osutatud sama direktiivi artikli 16 lõikes 3.

Artikkel 7

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 22. november 2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN